

METODOLOGIA DE ELABORARE, REVIZUIRE ȘI VALIDARE A STANDARDELOR DE CALIFICARE

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de elaborare, revizuire și validare a standardelor de calificare (în continuare Metodologia) constituie baza normativă și metodologică pentru verificarea relevanței calificării, elaborarea, revizuirea, validarea și aprobarea standardelor de calificare.

2. Metodologia este elaborată în temeiul următoarelor acte legislative și normative naționale în vigoare:

Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 cu modificările și completările ulterioare (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634*);

Legea nr. 244/2017 cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 441-450, art. 748*);

Hotărârea Guvernului, nr. 1199/2018, cu privire la Registrul național al calificărilor (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 6-12, art. 3*);

Hotărârea Guvernului, nr. 1016/2017, cu privire la aprobarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 421-427, art. 1137*);

Hotărârea Guvernului, nr. 482/2017, cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 216-228, art. 564*);

Hotărârea Guvernului, nr. 853/2015, cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 340-346, art. 957*);

Hotărârea Guvernului, nr. 425/2015, cu privire la Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 177-184, art. 480*);

Alte acte reglatorii cu referire la organizarea și desfășurarea studiilor în învățământul superior, învățământul profesional tehnic și de formare continuă.

3. Elaborarea și implementarea Metodologiei este reglementată inclusiv de recomandările internaționale din domeniu:

Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții (2017/C 189/03);

Standardele și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG 2015), elaborate de Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA);

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009/C

4. Scopul Metodologiei constă în reglementarea modului de dezvoltare a standardelor de calificare necesare pentru formarea unui sistem național de calificări unic, integru, deschis și flexibil, axat pe următoarele obiective:

1) să asigure comunitatea academică, angajatorii și toți beneficiarii cu standarde de calificare raportate la standardele educaționale de stat și la bunele practici naționale și internaționale;

2) să cuprindă toate nivelurile și formele de învățământ, orientat spre satisfacerea unor necesități concrete cu calificări și programe de formare profesională necesare pieței forței de muncă;

3) să ofere suport metodologic pentru alinierea învățării pe tot parcursul vieții la dezvoltarea economică a țării;

4) să pună în aplicare politicile și strategiile naționale din domeniul educației și formării profesionale, în corespundere cu politicile europene din acest domeniu;

5) să stimuleze angajarea instituțiilor de învățământ în promovarea continuă a calității procesului educațional, demonstrată prin rezultate ale învățării relevante și competitive;

6) să identifice și să prevină orice tentativă de funcționare a unui program de formare profesională care nu corespunde Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova (în continuare – CNCRM).

5. Elaborarea standardelor de calificare și dezvoltarea CNCRM se bazează pe următoarele principii:

1) *Consens și incluziune* - în procesul de elaborare a standardelor de calificare se consultă și se asigură implicarea directă sau indirectă a partenerilor educaționali și sociali, organismelor naționale și internaționale, altor entități interesate de:

a) verificarea relevanței calificării, elaborarea, revizuirea, expertizarea, validarea și coordonarea cu ministerul de resort a standardelor de calificare;

b) corelarea rezultatelor învățării, stipulate în standardele de calificare, cu cerințele de competențe ale pieței muncii;

c) proiectarea și elaborarea curriculum-ului programelor de formare profesională, pornind de la rezultatele învățării și competențele profesionale solicitate de piața muncii;

d) compatibilizarea programelor de formare profesională cu cerințele de calificări profesionale de pe piața muncii

2) *Cercetare și prognoză* - activitățile de elaborare, revizuire și dezvoltare a standardelor de calificare se bazează pe:

a) cercetarea teoretică și aplicativă la nivel național și internațional privind tendințele de evoluție a calificărilor pe piața muncii;

b) analiza informațiilor despre nevoile economice, academice și sociale ale utilizatorilor de calificări, orientând și facilitând demersurile solicitanților de programe de formare profesională către furnizorii de programe educaționale relevante;

c) sistematizarea informațiilor despre starea actuală și emergentă a pieței muncii din Republica Moldova și din țările care oferă oportunități de angajare pentru cetățenii Republicii Moldova.

3) *Asigurarea și îmbunătățirea continuă a calității* – implică:

a) mecanisme de elaborare, implementare, monitorizare și actualizare a standardelor de calificare și de evaluare externă a prestatorilor de servicii educaționale prin care se formează și se consolidează încrederea beneficiarilor că oferta de formare profesională corespunde standardelor de calitate;

b) mecanisme și proceduri care să asigure că evaluarea candidaților pentru certificarea nivelului de calificare este validă, credibilă, accesibilă, transparentă, corectă și realizabilă;

c) proceduri și instrumente de monitorizare, evaluare/revizuire periodică și actualizare a standardelor de calificare și a Registrului național al calificărilor (în continuare RNC).

4) *Facilitarea schimbărilor economice și sociale* - se realizează prin:

a) aplicarea procedurilor și instrumentelor pentru identificarea și evaluarea schimbărilor sociale, tehnologice și economice;

b) elaborarea, adaptarea/revizuirea standardelor de calificare care răspund și sprijină schimbările semnificative privind raportul de cerere/ofertă pe piața muncii și competențele profesionale necesare exercitării unei activități profesionale;

c) actualizarea permanentă a procedurilor și instrumentelor de dezvoltare a unui învățământ centrat pe competențe/rezultate ale învățării.

5) *Colaborarea internațională* se asigură prin:

a) stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu instituții de profil din alte state;

b) implicarea în grupuri de lucru transnaționale privind calificările și nivelurile de calificare;

c) corelarea CNCRM cu Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (EQF) și autocertificarea prin racordare la Cadrul de calificări al Spațiului European al Învățământului Superior (QF-EHEA);

d) perfectarea actelor de studii, după modelul recomandat de structurile europene, cum ar fi Diploma Europass și Suplimentul la Certificat/Diplomă;

e) utilizarea Standardelor și Liniilor Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG 2015) (ESG) și Recomandărilor Parlamentului European și ale Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009/C 155/01) (EQAVET).

6) *Autonomia și subsidiaritatea* este asigurată prin:

a) recunoașterea autorității Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC) în elaborarea și implementarea de politici și acte normative pentru dezvoltarea și actualizarea CNCRM;

b) respectarea autonomiei, recunoscute legal, a agențiilor și a instituțiilor, inclusiv a celor care oferă calificări universitare;

c) delegarea, în condiții de asigurare a calității, a funcțiilor, rolurilor și responsabilităților legate de CNCRM agențiilor și instituțiilor în funcție de statutul juridic și competențele acestora.

6. În sensul prezentei Metodologii, noțiunile de bază utilizate se definesc după cum urmează:

standard de calificare - reprezintă descrierea cerințelor, în termeni de rezultate ale învățării, necesare pentru a desfășura o anumită activitate asociată unui sau mai multor locuri de muncă, dintr-o grupă de bază;

profil ocupațional – descrierea unei meserii/profesii/specialități/ocupații, ce include atribuții funcționale și sarcini de muncă, precum și cunoștințe, capacități și deprinderi practice, calități profesionale, utilaje, instrumente și materiale de lucru necesare pentru a realiza cu succes activități specifice ocupației;

comitet sectorial – asociație cu statut de persoană juridică care se constituie benevol, la nivelul ramurilor economiei, stabilite conform Clasificatorului Activităților din Economia Republicii Moldova (CAEM), de către patronatele și sindicatele din ramura respectivă;

rezultate ale învățării – descriu la modul general competențele necesare/ cerute absolvenților

programele de studii pe domenii de formare profesională și cicluri ale învățământului și sunt definite în CNCRM și în Cadrul European al Calificărilor (EQF) prin cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie;

program de studiu/program de formare profesională / program de formare continuă – totalitatea activităților de proiectare, organizare, conducere și realizare a predării, învățării, cercetării, creației artistice/tehnice și evaluării care asigură formarea într-un domeniu academic sau profesional avansat, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și conduce la obținerea unei calificări certificate de către un organism abilitat;

management al calității – ansamblu de măsuri aprobate în mod continuu la nivel instituțional sau de sistem în scopul asigurării calității învățământului, cu accent pe îmbunătățirea calității per ansamblu...

nivel de competență minim obligatoriu – cerința/condiție impusă absolventului unui program de studiu/program de formare profesională care reflectă un nivel minim acceptabil și obligatoriu pentru recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării stabilite de actele normative naționale sau de practicile internaționale în domeniu.

7. Metodologia este destinată/utilă:

1) experților care elaborează, verifică relevanța, validează standardele de calificare, dezvoltă și consolidează CNCRM;

2) instituțiilor de învățământ general, profesional tehnic, superior și de formare continuă din Republica Moldova;

3) beneficiarilor învățământului profesional tehnic, superior și de formare continuă: elevi/studenți/formabili;

4) partenerilor sociali naționali și internaționali, angajatorilor, sindicatelor, patronatelor și, într-un sens mai larg, întregii societăți.

II. CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

8. CNCRM prevede principiile de bază necesare pentru racordarea la Cadrul European al Calificărilor (EQF) și pentru autocertificarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova în raport cu Cadrul de calificări pentru Spațiul european al învățământului superior (QF-EHEA), precum și corelarea indirectă cu cadrele naționale ale calificărilor din alte țări.

9. CNCRM are ca scop formarea unui sistem național de calificări unic, integru, deschis și flexibil, care cuprinde toate nivelurile și formele de învățământ profesional, orientat spre satisfacerea unor necesități concrete în cadre calificate ale pieței forței de muncă, alinierea învățării pe tot parcursul vieții la dezvoltarea economică a țării, și sprijină politicile și strategiile naționale în domeniul educației și formării profesionale, în corespundere cu politicile europene din domeniu.

10. În scopul implementării CNCRM, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării asigură:

1) elaborarea, implementarea, monitorizarea și actualizarea CNCRM, care permite recunoașterea și atestarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie;

2) analiza compatibilității curricula pe domenii de formare profesională cu rezultatele învățării din CNCRM;

3) transparența CNCRM la nivel național și internațional;

4) proiectarea, implementarea și dezvoltarea durabilă a RNC.

11. În conformitate cu legislația în vigoare, standardele de calificare pentru sistemul de

învățământ se elaborează de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării de comun acord cu ministerele de resort, instituțiile de învățământ/furnizorii de programe de formare profesională, agenții economici, Comitetele sectoriale pentru formare profesională, alți parteneri sociali.

12. Structurile implicate în dezvoltarea CNCRM sunt prezentate în Anexa 1.

13. Structura sistemului de învățământ național, pe 8 niveluri de calificare, prin corelarea CNCRM cu EQF și QF-EHEA, este prezentată în Anexa 2.

14. Calificarea profesională se definește prin rezultate ale învățării, exprimate în termeni de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie, acumulate pe parcursul unui program de formare profesională sau obținute în context nonformal și informal și recunoscute conform actelor normative în vigoare.

15. Competențele profesionale sunt formulate în concordanță cu cerințele pieței muncii expuse în standardul ocupațional/profilul ocupațional.

III. STRUCTURA STANDARDULUI DE CALIFICARE

16. Standardul de calificare include următoarele componente:

1) Pagina de titlu a standardului de calificare (Anexa 3);

2) FIȘA DE COORDONARE (Anexa 4) - conține lista membrilor grupului de lucru care au elaborat standardul de calificare; lista partenerilor sociali; lista membrilor grupului de lucru care au verificat relevanța calificării și au validat standardul de calificare;

3) DESCRIEREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ – prezintă domeniul, misiunea și cerințele specifice domeniului de formare profesională (200 - 300 de cuvinte);

4) FORMATUL CALIFICĂRII (Anexa 5) - conține o prezentare generală și caracteristicile cheie ale calificării profesionale;

5) LISTA OCUPAȚIILOR TIPICE - se expune prin specificarea codului și denumirii conform Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (în continuare CORM), ocupații tipice conform ESCO (<https://ec.europa.eu/esco/portal>) și/sau echivalarea cu calificări din alte state, care se prezintă prin exemple de calificări similare în alte state (Anexa 6);

6) DESCRIEREA COMPETENȚELOR RELEVANTE CALIFICĂRII - se expune în termeni de competențe transversale și competențe profesionale generale, conform anexei 7;

7) TRANSPUNEREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE SPECIFICE ÎN REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII - se expune în termeni de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie, nivel de competență minim obligatoriu, module/discipline care duc la formarea de competențe (Anexa 8). Exemple de descriptori de definire a nivelurilor de calificare, conform Cadrului European al Calificărilor, sunt prezentate în Anexa 9;

8) CORELAȚIA „REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII – CURRICULUM” – este prezentată prin lista modulelor/disciplinelor, numărul de credite sau ore pentru fiecare modul/disciplină din programele de formare profesională prin prisma formării la elevi/studenti/formabili a competențelor profesionale solicitate pe piața muncii (Anexa 10);

9) EVALUAREA CALIFICĂRII - descrie criteriile de evaluare finală, conform rezultatelor învățării (Anexa 11);

10) ASIGURAREA CALITĂȚII - conține indicatori pentru evaluarea și asigurarea calității, conform ciclului de dezvoltare a calificării (Anexa 12).

IV. PROCESUL DE ELABORARE, REVIZUIRE, VALIDARE, COORDONARE ȘI APROBARE A STANDARDULUI DE CALIFICARE

17. Procesul de elaborare-aprobare a standardului de calificare cuprinde:

- 1) Inițierea unei noi calificări, verificarea relevanței calificării pentru piața forței de muncă și elaborarea standardului de calificare;
- 2) Revizuirea periodică a standardului de calificare;
- 3) Validarea standardului de calificare;
- 4) Coordonarea standardului de calificare cu ministerul de resort;
- 5) Aprobarea standardului de calificare.

4.1 Inițierea unei noi calificări și verificarea relevanței calificării pentru piața forței de muncă

18. Inițierea unei noi calificări și solicitarea de elaborare sau de revizuire a standardului de calificare vine de la autoritățile publice centrale, structuri/instituții responsabile de dezvoltarea CNCRM, sindicate/patronate, comitete sectoriale pentru formare profesională, instituții furnizoare de programe educaționale de formare profesională inițială și continuă.

19. Dosarul pentru inițierea unei noi calificări și elaborarea standardului de calificare include:

- 1) Informații privind tipul și scopul noii calificări propuse:
 - a) calificare profesională, care acoperă toate aspectele de competență pentru o anumită ocupație;
 - b) calificare educațională generală;
 - c) calificare care combină aptitudinile profesionale cu studiile generale;
 - d) calificare care acoperă domenii specifice de calificare pentru anumite scopuri academice, profesionale/sociale sau pentru a satisface nevoile anumitor utilizatori.
- 2) Descrierea generală a domeniului și nivelului de calificare, conform descriptorilor CNCRM;
- 3) Dovezi privind relevanța calificării pentru piața forței de muncă, avantajele generale și oportunitățile specifice pe care calificarea dată le va aduce titularilor calificării, inclusiv informații despre oportunitățile de angajare și despre interconexiunea noii calificări cu calificările existente în domeniu;
- 4) Date privind capacitatea actuală sau planificată a instituțiilor relevante de a oferi programe/cursuri de formare profesională, care să conducă la obținerea calificării, inclusiv experiența didactică/profesională în domeniu, capacități de cazare și facilități specializate, echipamente, materiale, nivelul de dotare cu TIC.

4.2. Elaborarea standardului de calificare

20. Pentru elaborarea standardului de calificare se constituie un grup de lucru, cu experiență adecvată în domeniu, format din: cadre didactice/formatori, manageri cu experiență din domeniu de referință, reprezentanți ai comitetelor sectoriale pentru formare profesională, patronatelor/sindicatelor sau altor asociații profesionale, reprezentanți ai angajatorilor care oferă locuri de muncă pentru calificarea și nivelul corespunzător. Grupul de lucru, de regulă, este format din 5 persoane, inclusiv coordonatorul - o persoană cu experiență în analiză ocupațională, elaborarea standardelor ocupaționale, elaborarea standardelor de calificare. Componenta grupului de lucru se aprobă prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

21. În vederea elaborării standardului de calificare membrii grupului de lucru parcurg următorul algoritm:

- 1) stabilesc relevanța calificării pentru piața forței de muncă, inclusiv prin coordonare cu

ministerul de resort;

2) analizează standardul ocupațional/profilul ocupațional, în cazul că acesta nu există se aplică prevederile HG 863/2014;

3) stabilesc titlul, în cazul unei calificării profesionale noi, cu descrierea specificărilor de rigoare de ordin general (pct. 17, subpct 3)-6));

4) descriu rezultatele învățării (pct.17, subpct.7);

5) stabilesc corelația dintre rezultate ale învățării și curriculum (pct. 17, subpct. 8);

6) elaborează criteriile de evaluare a calificării, bazate pe normele internaționale, astfel încât evaluarea calificării să fie validă, credibilă, accesibilă, eficientă, transparentă și echitabilă (pct. 17, subpct. 9);

7) elaborează indicatori pentru evaluarea și asigurarea calității, conform ciclului de dezvoltare a calificării (pct. 17, subpct. 10);

8) revizuiesc, după caz, conținutul standardului de calificare, după recepționarea avizului Comisiei de validare a standardului de calificare.

22. Standardul de calificare este adus în concordanță cu descriptorii de nivel CNCRM și cu tipul de calificare, asigurându-se calitatea formării profesionale și recunoașterea rezultatelor învățării, inclusiv în contextul educației nonformale și informale.

23. Etapele procesului de elaborare a standardului de calificare sunt prezentate în Anexa 13, parte integrantă a prezentei Metodologii.

4.3 Revizuirea standardului de calificare

24. Revizuirea standardelor de calificare în vederea modificării sau completării acestora în legătură cu actualizarea standardelor ocupaționale/profilurilor ocupaționale, implementarea pe piața muncii a tehnologiilor avansate, comasarea funcțiilor în economie, armonizarea politicilor naționale cu cele europene în scopul îmbunătățirii flexibilității forței de muncă se efectuează conform procedurii stabilite în prezenta Metodologie.

25. Revizuirea standardului de calificare se realizează, în modul stabilit, pentru o parte a acestuia sau integral, în caz de necesitate, și în dependență de revizuirea standardului /profilului ocupațional.

4.4 Validarea standardului de calificare

26. Validarea are drept obiectiv-cheie asigurarea calității standardului de calificare.

27. Organul central de specialitate al administrației publice centrale din domeniul corespunzător sau comitetul sectorial pentru formare profesională creează Comisia de validare (în continuare Comisia), formată, de regulă, din 3 - 5 membri, reprezentanți ai angajatorilor, instituțiilor de învățământ furnizoare de programe educaționale de formare inițială și continuă, patronatelor/sindicatelor de ramură, altor parteneri sociali relevanți. Membrii Comisiei nu pot fi membri ai grupului de lucru care a elaborat standardul de calificare respectiv.

28. Validarea standardului de calificare cuprinde două etape distincte:

a) verificarea relevanței calificării profesionale, axată pe consultarea surselor, instrucțiunilor precum și dovezilor utilizate ca bază, argumentând nevoia de elaborare a standardului de calificare, conform cererii pieței muncii pentru următorii 3 - 5 ani;

b) evaluarea conținutului standardului de calificare, care să corespundă scopului propus și să permită unei persoane să obțină competențele profesionale, conform așteptărilor și cerințelor pieței

forței de muncă.

29. Comisia examinează standardul de calificare și, în caz de necesitate, invită coordonatorul Grupului de lucru în vederea analizării divergențelor identificate și eliminării acestora.

30. Validarea/invalidarea calificării profesionale se încheie cu eliberarea/prezentarea de către Comisie a unui Aviz de validare/invalidare a standardului de calificare (Anexa 14).

4.5 Coordonarea standardului de calificare

31. Standardele de calificare sunt coordonate cu ministerul de resort.

32. Ministerul de resort examinează standardul de calificare și Avizul de validare a standardului de calificare, după caz.

33. Coordonarea cu ministerul de resort confirmă relevanța calificării profesionale și compatibilitatea rezultatelor învățării din standardul de calificare cu cerințele de competențe profesionale de pe piața muncii.

34. Standardul de calificare coordonat și Avizul de validare, este transmis Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru aprobare.

4.6 Aprobarea standardului de calificare

35. Procedura de aprobare a standardului de calificare presupune parcurgerea următoarelor etape:

- 1) elaborarea și depunerea Dosarului pentru aprobarea standardului de calificare;
- 2) evaluarea Dosarului;
- 3) recomandarea pentru evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditarea programelor de formare profesională de nivelurile (3 - 8 CNCRM / ISCED).

36. Solicitantul prezintă Ministerului Educației, Culturii și Cercetării Dosarul standardului de calificare pentru aprobare, conform Anexei 15.

37. Cererea (Anexa 16) și documentația din Dosar se completează distinct pentru fiecare standard de calificare.

38. Evaluarea Dosarului se face de către Consiliul Național pentru Calificări, organ consultativ de experți în domeniul calificărilor (în continuare – Consiliul), aprobat prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării, prin aplicarea a trei criterii:

a) **Relevanța și noutatea** academică și profesională a calificării propuse din perspectiva valorificării posibilităților de formare a mediului academic și a necesităților pieței muncii;

b) **Ponderea** standardului de calificare propus prin prisma asigurării calificării cu competențe profesionale necesare la angajarea în câmpul muncii;

c) **Corectitudinea** nivelului CNCRM și domeniului general de studiu/domeniului de formare profesională, potrivit competențelor profesionale/rezultatelor învățării obținute la absolvirea cu succes a programului de studiu.

39. Consiliul analizează Dosarul, inclusiv eligibilitatea solicitantului, aplicarea corectă și completă a procedurii și criteriilor de evaluare de către Comisia de validare și recomandările acesteia.

40. Decizia Consiliului este înregistrată în proces verbal și, după caz, este comunicată solicitantului sub forma unui aviz de acceptare/inacceptare a standardului de calificare propus pentru aprobare.

41. Contestațiile, în cazul avizului negativ al Consiliului, se depun în termen de trei zile lucrătoare de la data eliberării avizului și se examinează în termen de 30 de zile lucrătoare.

42. În baza deciziei Consiliului, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării:

a) aprobă prin ordin standardul de calificare;

b) recomandă furnizorului de programe de studiu să solicite evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie/acreditării programului de studii la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau la o altă agenție înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR);

c) inițiază, după caz, procedura de introducere a calificării aprobate în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și a specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior.

43. Calificările acordate de instituțiile de învățământ profesional de toate nivelurile se introduc în Registrul național al calificărilor (RNC), elaborat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în colaborare cu ministerele de resort.

V. ASIGURAREA CALITĂȚII

44. Calitatea educației și formării profesionale este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale prestatorului acestuia, prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate.

45. La baza procesului de asigurare a calității educației și formării profesionale stau principiile:

1) responsabilitatea furnizorilor de educație și formare profesională pentru calitatea ofertei educaționale;

2) autoevaluarea, realizată la nivelul furnizorului de educație și formare profesională (evaluarea internă);

3) evaluarea externă a rezultatelor învățării și formării profesionale pe bază de competențe;

4) demonstrarea atingerii competenței și îndeplinirii criteriilor de calitate prin prezentarea de dovezi.

46. Evaluarea externă a calității formării profesionale se realizează de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau o altă agenție de evaluare a calității, acreditată conform standardelor internaționale și/sau inclusă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior în baza Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 616/2016.

VI. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

47. Abrogarea standardelor de calificare/calificărilor, devenite neactuale, se efectuează prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, la propunerea argumentată a organelor administrației publice centrale (ministerelor de resort), comitetelor sectoriale pentru formare profesională, Consiliului Național pentru Calificări, după coordonarea cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și se radiază /arhivează din/în RNC.

48. În procesul de elaborare a standardelor de calificare poate fi examinată și utilizată experiența altor state, prin ajustarea calificărilor oferite de către acestea la condițiile și necesitățile Republicii Moldova și la prevederile prezentei Metodologii.

STRUCTURI IMPLICATE ÎN DEZVOLTAREA CNCRM

Nr. crt	STRUCTURA	ATRIBUȚII
1.	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	1) Implică partenerii sociali: ministerele de resort, instituțiile de învățământ/furnizorii de programe de formare profesională, agenții economici, Comitetele sectoriale pentru formare profesională, alte părți interesate în dezvoltarea CNCRM, inclusiv în elaborarea standardelor de calificare pentru toate nivelurile CNCRM. 2) Aprobă standardele de calificare și dispune înregistrarea calificărilor în Registrul național al calificărilor 3) Asigură transparența CNCRM la nivel național și internațional 4) Abrogă standardele de calificare/calificările devenite neactuale.
2.	Direcția Cadrul național al calificărilor	1) Elaborează și consultă planurile de acțiuni pe termen scurt, mediu și lung pentru punerea în aplicare a CNCRM în conformitate cu politicile și legislația în vigoare 2) Elaborează cadrul normativ privind dezvoltarea CNCRM și RNC 3) Coordonează elaborarea/dezvoltarea CNCRM și asigurarea corespunderii acestuia cu concepțiile, strategiile, programele și planurile naționale de dezvoltare și recomandările de nivel european 4) Creează și/sau participă la rețelele de experți naționali/internaționali, în calitate de centru de coordonare a CNCRM și de expertiză privind bunele practici referitoare la calificări 5) Organizează și gestionează procesele de consultări periodice cu părțile interesate: autorități și instituții ale statului, sindicate și patronate de ramură, angajatori și organizații neguvernamentale cu privire la calificările din sistemul național de învățământ 6) Inițiază, organizează și promovează activități periodice de consolidare a capacităților și conexiunii CNCRM cu autoritățile și instituțiile statului, sindicate, patronate și organizațiile neguvernamentale privind calificările în sistemul de învățământ, pentru ca abordarea bazată pe rezultate să fie pe deplin înțeleasă și aplicată în mod corespunzător 7) Implementează politicile și strategiile de asigurare a calității CNCRM prin elaborarea criteriilor și mecanismelor de evaluare a calificărilor pentru înscrierea în Registrul național al calificărilor 8) Elaborează și asigură mentenanța RNC
3.	Ministerele de resort	1) Coordonează elaborarea standardelor de calificare 2) Monitorizează implementarea de către instituțiile de formare profesională din subordine a CNCRM pe domeniul de competență 3) Promovează politici de parteneriat social în domeniul formării profesionale
4.	Centrul Republican de Dezvoltare a	1) Participă la elaborarea/dezvoltarea Cadrului național al calificărilor pentru învățământul profesional tehnic

	Învățământului Profesional	2) Organizează în comun cu comitetele sectoriale pentru formare profesională activități în vederea diseminării bunelor practici de implementare a CNCRM pentru învățământul profesional tehnic 3) Identifică setul de competențe pentru programele de formare profesională noi din sectoarele economiei și elaborează recomandări metodologice de implementare a acestora în sistemul de învățământ profesional tehnic
5.	Comitetele Sectoriale pentru formare profesională, agenții economici, partenerii sociali	1) Participă la elaborarea/revizuirea standardelor de calificare, actualizarea calificărilor și dezvoltarea CNCRM 2) Participă la evaluarea/recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe solicitate pe piața muncii 3) Participă, prin reprezentanți, în calitate de experți naționali la consultările periodice de consolidare a capacităților CNCRM
6.	Instituțiile de învățământ / prestatorii de servicii educaționale	1) Participă la elaborarea, revizuirea și implementarea standardelor de calificare 2) Actualizează programele de studii/programele de formare profesională și Curriculumul la standardele de calificare și CNCRM pentru asigurarea recunoașterii și certificării rezultatelor învățării exprimate în termeni de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie. 3) Asigură compatibilitatea Curriculumului programelor de formare profesională cu prevederile CNCRM.

STRUCTURA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PE NIVELURI DE CALIFICARE

Structura sistemului de învățământ	Nivelul conform		
	CNCRM	EQF	QF-EHEA
Învățământ primar	1	1	
Învățământ gimnazial (învățământ secundar, ciclul I)	2	2	
Învățământ liceal (învățământ secundar, ciclul II)	3	3	
Învățământ profesional tehnic secundar			
Învățământ profesional tehnic postsecundar	4	4	
Învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar	5	parțial 5	
Învățământ superior, ciclul I, învățământ superior de licență	6	6	1
Învățământ superior, ciclul II, învățământ superior de master	7	7	2
Învățământ superior, studii superioare integrate	7	7	2
Învățământ superior, ciclul III, învățământ superior de doctorat	8	8	3

FOIA DE TITLU
(model)

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRIILOR
DIN REPUBLICA MOLDOVA

APROBAT
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

COORDONAT
Ministerul de resort

Nume, Prenume, Ministru

”_____” _____ 20____

Nume, Prenume, Ministru

”_____” _____ 20____

DECIZIA
Consiliului Național pentru Calificări
nr. ____ din _____ 20____

STANDARD DE CALIFICARE
CALIFICAREA sau PROGRAMUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
(se indică conform Nomenclatorului)

Nivel CNCRM

Domeniul de formare profesională:
(se indică conform Nomenclatorului)

FIȘA DE COORDONARE

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, gradul științific/ didactic	Semnătura	Data
Membrii grupului de lucru					
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
	...	...	...	...	...
Parteneri sociali*					
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
Comisia de validare a standardului de calificare					
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...

**se vor indica partenerii sociali, inclusiv persoanele care au participat la elaborarea/validarea profilului ocupațional și instituțiile de învățământ care oferă programe de formare profesională și atribuie calificarea respectivă.*

FORMATUL CALIFICĂRII	
Descrierea calificării	se expune o scurtă descriere a calificării profesionale din perspectiva necesității pieței muncii
Nivel de calificare	se specifică nivelul de calificare conform Cadrului național al calificărilor (<i>Hotărîrea Guvernului, nr. 1016/2017, cu privire la aprobarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova</i>): - profesional tehnic secundar (<i>nivelul 3 CNCRM</i>) - profesional tehnic postsecundar (<i>nivelul 4 CNCRM</i>) - profesional tehnic postsecundar nonterțiar (<i>nivelul 5 CNCRM</i>) - superior, ciclul I, învățământ superior de licență (<i>nivelul 6 CNCRM</i>) - superior, ciclul II, învățământ superior de master (<i>nivelul 7 CNCRM</i>) superior, ciclul III, învățământ superior de doctorat (<i>nivelul 8 CNCRM</i>)
Grup/grupuri-țintă	se enumeră grupul/ grupurile - țintă pentru care se descrie calificarea
Modalități de obținere a calificării	se descriu modalitățile de formare profesională pentru obținerea calificării profesionale: - formare profesională inițială; - cursuri organizate de furnizorii de formare profesională; - cursuri organizate de angajatori în cadrul unităților proprii; - stagii de practică și specializare în unități din țară sau din străinătate; - alte forme de pregătire profesională.
Forma de organizare	se indică forma de organizare a studiilor: - cu frecvență; - cu frecvență redusă - la distanță.
Durata și volumul studiilor	se expune: - durata studiilor (în ani); - numărul de credite de studii transferabile (SNCT/ECTS) - număr de ore
Condiții de acces	se prezintă condițiile de acces în termen de: - nivel minim de studii pentru obținerea calificării, confirmat prin Certificat de studii / Certificat de calificare / Diplomă
Stagii de practică	se enumeră tipurile de stagii de practică
Actul de studii, titlul/calificarea atribuită	se expune tipul Certificatului de calificare / Diplomei ce atestă titlul și calificarea atribuită
Dezvoltare profesională/proiectarea carierei	se indică posibilitățile de continuare a studiilor și se expun eventualele posibilități de avansare în carieră
Oportunități de angajare în câmpul muncii	se enumeră funcțiile în care pot fi angajate persoanele după obținerea calificării
Cerințe legale speciale	se expun din perspectiva persoanelor cu necesități speciale

LISTA OCUPAȚIILOR TIPICE

Nivelul calificării	Programul de formare profesională (meseria/specialitatea, conform Nomenclatorului)	Ocupații tipice conform CORM	Ocupații tipice conform ESCO 08/Echivalarea cu calificări din alte state

COMPETENȚE RELEVANTE CALIFICĂRII

Nr. crt.	Competențe	Comentarii privind nivelul de solicitare/manifestare
COMPETENȚE TRANSVERSALE (CT)*		
1.	De comunicare în limba de stat /maternă	
2.	De comunicare într-o limbă străină	
3.	În matematică, științe și tehnologie	
4.	Digitale/în tehnologii informaționale	
5.	Dezvoltare personală și profesională	
6.	De interacțiune socială, interpersonale, civice, morale	
7.	Antreprenoriale și spirit de inițiativă	
8.	De exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale	
COMPETENȚE PROFESIONALE GENERALE (CPG)**		
1.		
2.		

* *Competențele transversale (CT)* - reprezintă competențele ce transcend un anumit domeniu, respectiv program de studii, având o natură transdisciplinară.

** *Competențele profesionale generale (CPG)* - sunt proprii unui grup de profesii /specialități înrudite în cadrul unui domeniu ocupațional (din același domeniu de formare profesională), iar raportarea competențelor generale la o profesie /specialitate concretă se efectuează prin formularea competențelor profesionale specifice.

*** În cazul lipsei specialităților înrudite se formulează competențe profesionale fără divizare în generale și specifice.

**** Pentru nivelul 6 și 7 CNCRM se elaborează un sistem de competențe profesionale, ușor adaptabile la domeniile înguste de activitate profesională. Competențele adaptate se reflectă în rezultatele învățării.

***** Pentru nivelul 8 CNCRM se formulează un sistem de competențe profesionale, care exclude divizarea în generale și specifice, ținând cont de nivelul înalt de transfer.

Anexa 8
la Metodologia de elaborare, revizuire
și validare a standardelor de calificare

TRANSPUNEREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE SPECIFICE ÎN REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII

Competențele profesionale specifice reprezintă un sistem de cunoștințe, aptitudini, nivel de responsabilitate și autonomie, care, prin valorificarea unor resurse, contribuie la realizarea individuală sau în grup a unor sarcini stabilite de contextul activității profesionale. Aceste competențe sunt formulate în termeni de cerințe asociate profesiei, pe care trebuie să le întrunească persoana pentru a putea îndeplini anumite lucrări în cadrul unei profesii/specialități și pentru a se integra în câmpul muncii.

Competențele profesionale specifice se preiau din standardul ocupațional, în cazul în care acesta nu există se formulează în profilul ocupațional descris de către grupul de lucru și se reprezintă după modelul tabelar de mai jos (se va prezenta în format orizontal – „landscape”).

Competențe profesionale specifice	Rezultate ale învățării			Nivel de competență minim obligatoriu*	Module/discipline formatoare de competențe profesionale specifice**
	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie		
1.					
2.					

* Nivel de competență minim obligatoriu specifică nivelul minim de cunoștințe și abilități pentru care se acordă nota minimă de promovare.

** Module/discipline formatoare de competențe profesionale includ modulele/disciplinele din cele de specialitate, care contribuie la formarea competenței profesionale specifice/rezultatelor învățării.

Exemplu:

Competențe profesionale	Rezultate ale învățării			Nivel de competență minim obligatoriu*	Module/discipline ce duc la formarea de competențe profesionale
	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie		

					specifice
CP 1. Organizarea procesului și locului de lucru	K1 Cadrul normativ privind securitatea și sănătatea în muncă în agricultură. K2 Tehnologii agricole. K3 Instrucțiunile și reglementările specifice domeniului de activitate. K4 Cerințele ergonomice la organizarea a locurilor de muncă. K5 Norme și mijloace de protecție în muncă. K6 Măsurile de protecție a mediului. K7 Măsurile de prevenire și stingere a incendiilor.	S1 Planifică activitățile de lucru pe termen scurt. S2 Coordonează lucrări planificate cu superiorii, colegii și clienții. S3 Organizează instruirii subalternilor referitor la Securitatea și sănătatea în muncă (SSM), norme de protecție a mediului și protecția antiincendiară la locul de muncă. S4 Identifică necesarul de utilaje și instrumente conform lucrărilor planificate. S5 Utilizează eficient resursele și materialele conform volumului lucrărilor planificate. S6 Identifică necesitățile instruirilor de specialitate a subalternilor/clienților. S7 Asigură condițiile de muncă conform legislației în vigoare (ergonomice, de iluminare,	Manifestă autogestionare în planificarea proceselor de lucru Supraveghează activitatea altor persoane, preluând responsabilitatea pentru organizarea locului de lucru	Stabilește factorii de risc la executarea procesului de lucru Elaborează planul de activitate zilnică Planifică necesarul de utilaje, materiale conform sarcinii de lucru	Securitatea și sănătatea în muncă Exploatarea parcului de mașini și tractoare Asamblarea, dezasamblarea mașinilor și utilajelor agricole

		ventilare, temperatură etc.). S8 Colectează și predă spre depozitare lichidele tehnice și substanțele nocive în condiții de protecție a mediului și SSM. S9 Aplică regulile și normele de protecție a mediului relevante domeniului de activitate. S10 Monitorizează activitățile proprii și a subalternilor la locul de muncă.			
--	--	---	--	--	--

* Standardul minim de competență (standard de evaluare minim obligatoriu) este cerința/condiția impusă competenței candidatului pentru validarea și certificarea calificării.

Anexa 9
la Metodologia de elaborare, revizuire
și validare a standardelor de calificare

DESCRIPTORI DE DEFINIRE A NIVELURILOR CADRULUI EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR (EQF)

Nivele de calificare	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
	În contextul EQF, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau factice.	În contextul EQF, aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) și practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente).	În contextul EQF, responsabilitatea și autonomia sunt descrise ca fiind capacitatea absolventului de a aplica cunoștințele și aptitudinile sale într-un mod autonom și responsabil
Nivelul 1 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1 sunt:	Cunoștințe generale de bază	Aptitudini de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat
Nivelul 2 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 2 sunt:	Cunoștințe factice de bază într-un domeniu de muncă sau de studiu	Aptitudini cognitive și practice de bază, necesare pentru utilizarea informațiilor relevante în scopul executării sarcinilor și rezolvării problemelor de rutină	Munca sau studiul sub supraveghere, cu un anumit grad de autonomie

		prin utilizarea unor reguli și instrumente simple	
Nivelul 3 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 3 sunt:	Cunoștințe factice, cunoașterea unor principii, procese și concepte generale dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru executarea sarcinilor și rezolvarea problemelor prin selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și informații de bază	Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu. Adaptarea propriului comportament la circumstanțe, pentru rezolvarea problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 4 sunt:	Cunoștințe factice și teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru găsirea de soluții la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare în cadrul liniilor directe aferente unor contexte de muncă sau de studiu în general previzibile, dar care se pot schimba. Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea activităților de muncă sau de studiu
Nivelul 5 (*) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 5 sunt:	Cunoștințe factice și teoretice cuprinzătoare, specializate, într-un domeniu de muncă sau de studiu și conștientizarea limitelor cunoștințelor respective	O gamă amplă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru conceperea de soluții creative la probleme abstracte	Gestionarea și supravegherea în situații de muncă sau de studiu în care schimbările sunt imprevizibile. Revizuirea și dezvoltarea performanțelor proprii și ale altora
Nivelul 6 (**) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6 sunt:	Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	Aptitudini avansate, care denotă control și inovare, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor
Nivelul 7 (***) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 7 sunt:	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la	Aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor

	granița dintre diferite domenii		
Nivelul 8 (****) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 8 sunt:	Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu sau aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudinile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente	Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională, precum și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare

Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior prevede descriptori pentru cele trei cicluri de învățământ convenite de miniștrii responsabili pentru învățământul superior cu ocazia reuniunii de la Bergen din mai 2005, în cadrul procesului Bologna. Fiecare descriptor de ciclu prezintă un enunț generic al așteptărilor tipice cu privire la realizările și abilitățile asociate cu calificările care reprezintă sfârșitul ciclului respectiv.

(*) Descriptorul pentru ciclul scurt (care poate fi integrat în primul ciclu sau legat de acesta) elaborat de Inițiativa comună pentru calitate în cadrul procesului Bologna corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 5 al EQF.

(**) Descriptorul pentru primul ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 6 al EQF.

(***) Descriptorul pentru al doilea ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 7 al EQF.

(****) Descriptorul pentru al treilea ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 8 al EQF.

CORELAȚIA REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII – CURRICULUM

Nr. crt.	Module/discipline ce duc la formarea de competențe profesionale specifice	Credite sau ore	Competențe profesionale specifice							
			CP 1	CP 2	CP 3	CP 4	CP 5	CP 6	CP 7	CP 8
1.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Transpunerea rezultatelor învățării în conținuturi/curriculum prin module/discipline se realizează conform componentelor Planului-cadru.

Se indică corelația „modul /disciplină /număr de credite /competențe profesionale specifice” pentru fiecare ciclu/nivel de calificare;

- Discipline de specialitate cu diverse orientări:
 - verticală (de aprofundare);
 - orizontală (complementare, de exemplu, în cazul instruirii concomitente în două domenii înrudite);
 - diversă (în limitele cadrului normativ legal în vigoare.
- Discipline de formare a aptitudinilor generice (componentele), divizate, după caz.

Pentru nivelul 3 CNCRM, corelația „Rezultate ale învățării - Curriculum” se referă la circa 70% din volumul de muncă pretins elevului, raportat la modulele/disciplinele de studiu, ținând cont de aspectele meseriei, solicitările regionale ale agenților economici, expuse în Plan-cadru.

Pentru nivelele 4 – 5 CNCRM corelația „Rezultate ale învățării - Curriculum” se referă la circa 60% din volumul de muncă pretins elevului, raportat la modulele/disciplinele de studiu, ținând cont de specificul specialității/programului de formare profesională, expuse în Plan-cadru

Pentru nivelul 6 CNCRM, corelația „Rezultate ale învățării - Curriculum” se referă la circa 45-50% din volumul de muncă pretins studentului (exprimat în ECTS), raportat la modulele/disciplinele de studiu, ținând cont de reperele conceptuale ale învățământului superior, ciclul I, expuse în Plan-cadru.

Pentru nivelele 7 - 8 CNCRM nu se face corelația „Rezultate ale învățării – Curriculum”, ținând cont de nivelul înalt al transferului de competențe.

CRITERII DE EVALUARE A CALIFICĂRII

Nr. crt	Criterii	Descriptori
1.	Condiții de admitere pentru evaluarea finală și certificarea competențelor	Elevul /studentul a realizat în totalitate obiectivele programului de formare profesională
2.	Modalitatea de evaluare finală a rezultatelor învățării	- nivelul 3 CNCRM - examen de calificare; - nivelul 4 și 5 CNCRM – examen de calificare; examen de bacalaureat profesional și/sau lucrare de diplomă; - nivelul 6 CNCRM - examen de licență; teză/proiect de licență; - nivelul 7 CNCRM - susținerea publică a tezei/ proiectului de master; - studii integrate – susținerea examenului/ lucrării de absolvire; - nivelul 8 CNCRM - susținerea publică a tezei de doctorat.
3.	Condiții de realizare a evaluării finale <i>(se indică, după caz, condițiile specifice)</i>	Ex. În condiții de atelier/șantier/ proces de producție, cu utilizarea utilajului special, etc. Se specifică: - timpul necesar evaluării competențelor; - echipamentul care trebuie să fie disponibil pentru candidații la evaluare și / sau pentru evaluatori; - condiții pentru candidații cu necesități/nevoi speciale¹; - asigurarea calității și securității materialelor de evaluare; - cerințele față de personal/evaluatori pentru a asigura conduita adecvată/deontologia și securitatea evaluării.
4.	Cerințe generale față de modalitatea de evaluare și instrumentele utilizate în evaluare <i>(cerințe care conferă credibilitate modalității și instrumentelor de evaluare)</i>	Ex. Examenul de calificare constă într-o probă practică, desfășurată în condiții reale de producere sau în atelierele de producere a instituției și o probă scrisă. Ex. Examenul de calificare constă într-o probă practică, desfășurată în condiții cât mai apropiate de cele de muncă de la angajatori și o probă scrisă. Lucrarea de diplomă se elaborează (la solicitare) de elevii cu media de studii la modulele/disciplinele, care formează competențe profesionale specifice calificării respective, mai mare de 8,00. Ex. Testul examenului integrat se elaborează în baza matricei de specificații și conține itemi, care se referă la circa 70-80% din materialul teoretic studiat.
5.	Cerințe generale față de evaluatori	Se specifică calificarea, experiența în domeniu, funcția, gradul științific/didactic
6.	Cerințe generale față de atribuirea calificării	Ordinul de atribuire a calificării se emite în baza deciziei Comisiei de evaluare și calificare, care a confirmat, prin notă pozitivă,

¹ Este posibil să se facă aranjamente speciale pentru elevii/studentii cu cerințe educaționale speciale. Aceste aranjamente ar trebui să fie adecvate pentru individ, dar nu trebuie să compromită integritatea evaluării.

		deținerea competențelor profesionale.
--	--	---------------------------------------

Anexa 12
la Metodologia de elaborare, revizuire
și validare a standardelor de calificare

ASIGURAREA CALITĂȚII

în contextul Cadrului național al calificărilor (CNCRM) cuprinde activități de planificare, implementare, evaluare, raportare și îmbunătățire a calității necesare pentru a asigura formarea profesională în corespundere cu standardele și criteriile de calitate definite.

Elaborarea standardului de calificare	- Cum poate fi demonstrată necesitatea acestei calificări? Indicați entitatea care a solicitat elaborarea standardului de calificare.
	- Care sunt părțile interesate în implementarea standardului de calificare și cum au fost implicate în procesul de elaborare.
	- Rezultatele învățării au fost stabilite în baza Profilului ocupațional/Standardului ocupațional (de indicat cine/când a aprobat)?
	- Nivelul CNCRM a fost stabilit întocmai în baza descriptorilor de nivel?
Evaluarea calificării	- Ce a servit drept bază pentru alegerea sarcinilor, instrumentelor și metodelor de evaluare a rezultatelor învățării?
	- Care sunt cerințele/parametrii care vor fi monitorizați pe parcursul implementării standardului de calificare?
	- Care sunt organele responsabile ca evaluarea să fie validă și fiabilă?
	- Cine este responsabil de elaborarea instrumentelor de evaluare?
Validarea și certificarea	- Care sunt sarcinile administrative înainte, în timpul și după efectuarea evaluării pentru a oferi rezultate valide, fiabile și corecte?
	- Cum se asigură accesul echitabil al tuturor potențialilor candidați pentru obținerea calificării, indiferent de faptul unde are loc evaluarea rezultatelor învățării?
	- Care este autoritatea competentă de validarea evaluării rezultatelor învățării și certificarea calificării?
	- Care este cadrul legal pentru evaluare externă?
Autoevaluarea	- Cerințe specifice, după caz, către structurile instituționale responsabile de asigurarea calității?
	- Standardul de evaluare minim obligatoriu pentru calificarea respectivă?
	- Care este autoritatea competentă de evaluarea externă?
	- Care este cadrul legal pentru evaluare externă?
Evaluarea externă	- Cine și cum asigură colectarea feedback-ului de la părțile interesate în acest tip de calificare?
	- În ce condiții se intervine cu revizuirea standardului de calificare?
	- Cum se asigură accesul electronic la rezultatele învățării?
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
Mecanisme de feedback și îmbunătățirea continuă	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
Tehnologii informaționale	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.
	- Cum se asigură existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației și transparența procesului de evaluare, validare și certificare a calificării.

Etapele procesul de elaborare a standardelor de calificare	
<u>Inițierea procedurii de elaborare/revizuire a standardelor de calificare</u>	Se face de către autoritățile publice centrale, structuri/instituții responsabile de elaborarea și actualizarea calificărilor și CNCRM, syndicate/patronate, Comitete sectoriale pentru formare profesională, instituții furnizori de programe educaționale de formare profesională inițială și continuă
<u>Crearea grupului de lucru</u>	Membrii grupului de lucru se aprobă prin ordinul MECC. Grupul de lucru este format, de regulă, din 5 persoane: 1. 2 persoane - cadre didactice/formatori/ manageri, cu experiență (3-5 ani) în domeniu; 2. 2 persoane – reprezentanți ai syndicatelor/patronatelor/asociațiilor profesionale/companiilor care oferă locuri de muncă/prestează servicii în domeniu; 3. coordonatorul grupului de lucru, persoană cu experiență/certificată în analiză ocupațională, elaborarea standardelor ocupaționale, elaborarea standardelor de calificare..
<u>Elaborarea conținutului standardului de calificare</u>	Procesul de elaborare include: 1) analiza standardului ocupațional/profilului ocupațional, în cazul în care acesta nu există se elaborează conform Metodologiei de elaborare a standardelor ocupaționale, aprobată prin HG nr.863/2014, care se anexează ca parte integrantă a standardului de calificare elaborat; 2) stabilirea titlului calificării profesionale și descrierea specificărilor de rigoare de ordin general; 3) lista ocupațiilor tipice domeniului prin specificarea codului și denumirii ocupației; 4) descrierea competențelor profesionale în rezultate ale învățării; 5) stabilirea corelației „Rezultate ale învățării – Curriculum” și specificarea condițiilor și modalităților de obținere a calificării; 6) determinarea criteriilor de evaluare a calificării, bazate pe normele internaționale, astfel încât evaluarea calificării să fie validă, credibilă, accesibilă, eficientă, transparentă și echitabilă; 7) revizuirea, după caz, a conținutului standardului de calificare, după recepționarea avizului Comisiei de validare a standardului de calificare.
<u>Verificarea relevanței calificării și validarea standardului de calificare</u>	1. Ministerul de resort (prin ordin)/Comitetul sectorial pentru formare profesională (prin Proces verbal) creează Comisia de validare, constituită din reprezentanți ai angajatorilor, angajaților, syndicatelor, altor parteneri sociali; 2. Comisia de validare constată relevanța calificării din perspective necesității pieței muncii, verifică conținutul standardului de calificare și îl avizează; 3. Standardul de calificare se coordonează cu Ministerul de resort prin aplicarea semnăturii și stampilei pe Foia de titlu; 4. Dosarul standardului de calificare și Avizul de validare, este transmis Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.
<u>Examinarea Dosarului standardului de calificare înaintat spre aprobare</u>	Consiliul Național pentru Calificări examinează în ședință deschisă Dosarul, inclusiv aplicarea corectă și completă a procedurii și a criteriilor de evaluare de către Comisia de validare și își expune Decizia prin Proces verbal.
<u>Aprobarea standardului de calificare</u>	În baza deciziei Consiliului Național pentru Calificări, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării aprobă standardul de calificare prin ordin și recomandă furnizorului de programe de studiu/programe de formare profesională să solicite evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie/acreditării programului respectiv.
<u>Înregistrarea calificării în RNC</u>	După aprobare, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării dispune înscrierea calificărilor noi în RNC la domeniul și pentru nivelul de studii corespunzător, menționând expres codul și poziția de identificare în cadrul RNC. După trecerea cu succes a procedurii de autorizare de funcționare provizorie se înscriu în RNC instituțiile ofertante de programe de formare profesională pentru calificarea respectivă.

--	--

Anexa 14
la Metodologia de elaborare, revizuire
și validare a standardelor de calificare

AVIZ DE VALIDARE A STANDARDULUI DE CALIFICARE

Titlul calificării profesionale:		
Verificarea relevanței calificării profesionale		
Necesitatea calificării este justificată de solicitările pieței muncii	Da	Nu
Calificarea este solicitată pe piața forței de muncă în sectorul economic respectiv, inclusiv pentru următorii 3- 5 ani	Da	Nu
Materialele utilizate în procesul de elaborare a standardului de calificare sunt relevante	Da	Nu
Dovezile utilizate ca bază pentru inițierea calificării și/sau revizuirea standardului de calificare au fost consultate cu organismele/autoritățile responsabile și au fost luate în calcul recomandările acestora	Da	Nu
Standardul de calificare este elaborat în conformitate cu cerințele standardului ocupațional/profilului ocupațional	Da	Nu
Competențele expuse în standardul de calificare reflectă necesitatea pieței muncii	Da	Nu
Validarea standardului de calificare		
Calitatea tehnică a conținutului standardului de calificare corespunde cerințelor de calitate, limbajul utilizat este lipsit de ambiguitate	Da	Nu
Cunoștințele care confirmă competența profesională reflectă nivelul de calificare profesională din CNCRM	Da	Nu
Aptitudinile care confirmă competența, reflectă nivelul de calificare profesională din CNCRM	Da	Nu
Nivelul de responsabilitate și autonomie corespunde nivelului de calificare profesională	Da	Nu
Competențele, rezultatele învățării și modalitățile de evaluare finală sunt prezentate coerent și consecvent și corespund necesităților pieței muncii	Da	Nu
Criteriile propuse de evaluare și certificare a competențelor sunt credibile și fezabile	Da	Nu
Nivelul de competență minim obligatoriu demonstrează deținerea de către absolvent a competențelor profesionale și corespunde cerințelor pieței forței de muncă	Da	Nu
În baza evaluării, Comisia de validare decide: <i>(se indică unul din următoarele răspunsuri)</i>		
1. Comisia de validare confirmă relevanța calificării pentru piața muncii și evaluează pozitiv standardul de calificare		
2. Comisia de validare solicită ca grupul de lucru, care a elaborat standardul de calificare, să facă următoarele ajustări <i>(se indică concret observațiile/recomandările)</i> :		
1)		
Semnăturile membrilor Comisiei de validare:		

Membru 1 (Nume, Prenume):	Semnătura:	Data:
Membru 2 (Nume, Prenume):	Semnătura:	Data:
Membru 3 (Nume, Prenume):	Semnătura:	Data:

Anexa 15
la Metodologia de elaborare, revizuire
și validare a standardelor de calificare

COMPONENTA DOSARULUI **pentru aprobarea standardului de calificare și înregistrarea calificării în RNC**

În vederea inițierii și desfășurării procesului de aprobare a standardului de calificare și înregistrare a calificării în RNC, solicitantul prezintă Ministerului Educației, Culturii și Cercetării Dosarul pe suport de hârtie și în format electronic completat cu următoarele:

- 1) Cererea, conform Anexei 16;
- 2) Dosarul calificării profesionale validate, care cuprinde:
 - a) lista persoanelor implicate în elaborarea standardului de calificare și datele de contact;
 - b) standardul ocupațional/ profilul ocupațional (validat);
 - c) standardul de calificare, coordonat cu ministerul de resort;
 - d) avizul de validare;
 - e) recomandările Comisiei de validare, după caz.
- 3) Anexe, după caz:
 - a) copii xerox ale documentelor care, potrivit legilor în vigoare, oferă solicitantului dreptul legal de a conferi diplome și/sau certificate de calificare recunoscute pe piața muncii, care, în baza rezultatelor învățării, atestă o calificare specifică învățământului profesional;
 - b) planul/planurile de învățământ;
 - c) fișele modulelor/disciplinelor (codul, denumirea disciplinelor, competențele profesionale specifice modulului/disciplinei cu repartizarea orientativă a orelor);
 - d) rezumatul descrierii calificării pentru introducerea în RNC, după aprobare.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
Doamnă/Domnule Ministru _____

CERERE (model)

În conformitate cu prevederile ordinului ministrului educației, culturii și cercetării nr. _____ din _____20_____ privind aprobarea *Metodologiei de elaborare a standardelor de calificare*, Vă transmitem atașat Dosarul în vederea aprobării și înregistrării calificării _____elaborate/actualizate/revizuite

(denumirea calificării)

în baza _____, aferentă
programului de studii _____.

Transmitem atașat prezentei cereri documentația întocmită în conformitate cu cerințele Metodologiei anterior menționate.

Îmi exprim consimțământul ca datele cu caracter personal prezentate să fie prelucrate în conformitate cu *Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal*

(semnătura)

Conținutul Dosarului (copiile după actele legalizate, după caz):

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____

Cu deosebită considerațiune, _____

(Nume, Prenume)

Telefon de contact _____

Adresa electronică _____

Reprezentant legal al _____

(denumirea instituției/organizației/entității)

Data _____